

Če toraj „Narod“, ki zagovarja politiko liberalnih drž. poslancev, kandidata postavi, ga ne more nobeden volilec federalistične stranke voliti. To je uzrok, zakaj da nismo mogli g. Lenčeka v Brežicah priporočati; kot privrženec liberalne slov. stranke spada on kakor Žnidržič k ustavaški stranki. Obžalujemo, da so nekteri volilci naše stranke za Žnidržiča glasovali; bolj prav bi bilo, glasovanja se zdržati, ker nismo svojega kandidata imeli. Iz druge strani je pa mnogo uzrokov, ki izgovarjajo naše volilce. G. Žnidržič ni liberalcec „Narodovega“ plemena; kdo bi se toraj čudil, da, če sta na izbiri bila dva ustavaka: slovensk in nemškutarsk, konservativni Slovenec rajše voli tistega, ki se mu v verskem oziru manj nevaren zdeva. Tega je kriva svojat, ki v „Narodu“ in „Tedniku“ strup brezverstva, sovraštvo proti kat. cerkvi in duhovenstvu po svetu trosi. Črna osoda žene liberalno svojat naprej po krivi poti, ter si mora svoj pogubni obstanek s tem varovati, da pokončava ljudem vero in udanost do kat. cerkve. Nazaj iz tega pota več ne more, razun če se vsej politiki odreče, česar pa ne more, ker je preveč vladodeljna. Največa škoda, katero je „Narodova“ svojat naredila, je ta, da je v mnogih krajih po svojih privrženecih ljudstvo okužila, verski liberalizem med kmetijske ljudi zasejala in tako vse razdvojila. Vzemi katero koli številko gadnega „Naroda“ v roke, in našel boš v vsakej besno sovraštvo proti cerkvi in duhovenstvu. Nasledek tega je, da se podkopava zaupanje ljudstva proti duhovenstvu, da toraj duhovnik tudi v narodnem oziru manj storiti zamore, premnogim se pa vsled bridkih skušenj naravnoč gnjusi delati na narodnem polju, ker za ves trud in za velike stroške druga nemajo, kakor zasramovanje v nesramnih domačih listih, surovo upornost zapeljanih kmetov in drugih liberalcev, vseh tega še pa kazenskih paragrafov nove „verske“ postave, ki so jo zaslepljeni slovenski politikarji sklepati pomagali.

Tako stojimo. Pri tem prežalostnem stanju še pa „Narodova“ svojat tirja, da mi za njo delamo, in se jezi ter psuje, ker tega nečemo, marveč skušamo zavarovati ljudstvo duševne spačenosti, ki prihaja iz „Narodove“ zalege. Dokler bo trojica: Vošnjak — Zarnik — Jurčič med Slovenci razsajala, ne bo razpora konec, sad razpora bo pa imel — nemčur. Kdo je toraj volk v basni?

Slavnemu politično-gospodarskemu narodnemu društvu pri sv. Lovrencu v slov. goricah!

Slavno društvo blagovolilo mi je izreči svoje priznanje in zahvalo za to, da branim slovenskemu ljudstvu v štajerskem deželnem zastopu in v državnem zboru nja prave koristi.

Priznanje dobrih in umnih možakov, da se držim prave poti ter se skladam z željami svojih volilcev, mi služi v čast, v tolažbo in spodbudo.

Kreposti in prelepe zmožnosti slovenskega naroda, potrpežljivost, s katero prenaša svojo trdo osodo ter vzdihuje po rešenju, so me vedno z visokim spoštovanjem navdajale ter rodile v meni ono udanost, katero bom slovenskemu narodu do konca svojega življenja ohranil.

Vsaktero ljudstvo se le v svojem jeziku omikati, le v narodni omiki napredovati zamore. Tuj jezik ne bo nikdar in pri nijednem ljudstvu tega opravil. Zatorej sem se vedno poganjal za to, da zadobi vaš lepi, narodni jezik veljavo v šoli in uradu.

Brez vere nijeden narod obstati ne more. Kder ni vere, ni pravičnosti, zabredejo vladarji in podložniki v nerednost in homatije. Zatorej je pa poglavitna dolžnost poštenega narodovega zastopnika, da spoštuje in brani pravice in svobodo katoliške cerkve, šoli pa potrebno lastnost, da veje v njej krščanstva blažilni duh.

Isto tako sem po svoji dolžnosti vedno glas povzdigoval za to, da vlada povsod pravični red in poštenost, pravica in postavnost; da se ustavlja spačenost, da se vsa uprava v srenjah kakor v okrajih bolj priprosto in ceneje vrši, da je imelek in življenje v varnem zavetju.

V izvrševanju teh dolžnosti me bodo častiti volilci vselej delavnega našli.

Slavnemu društvu izreka za častno izjavo prisrčno hvalo in pozdrav

M. Herman.

V Gradci dné 30. avg. 1874.

Cerkvene zadeve.

Na Dunaju se snuje „prva avstrijska katoliška šolska družba“, ktera ima lep namen: ustanovljati kat. šole, podperati sploh versko šolo na vse strani. Izdaval bo tudi šolsk list, ktere ga se bodo udeležili najvrliši pisatelji.

Pruski katoličani trpijo hudo preganjanje od strani svojih lutrovskih in liberalnih sodržavljakov. Ošabneži imenujejo to: „kulturkampf“, to je: vojskovanje za omiko! Strašna omika to! Na Badenskem je prepovedano nove mešnike blagoslovljati in na fare razpostavljati. Zaporedoma zatirujejo katoliške društva, zapirajo cerkve, samostane in farovže, izganjajo ali pa v ječo zapirajo fajmoštre in kaplane. Prav turško nasilstvo, kteremu se pa vrli škofi in duhovniki ne dajo splašiti.

Prav ostudna in za liberalce sramotna je sledeča dogodka. Pri neki župniji so fajmoštra zaprli, kaplana pa pregnali. Ker pa je ta skrivaj nazaj prihajal službo božjo opravljat in sv. zakramente delit, so poslali žandarje. Kaplan je ravno iz cerkve stopil s sv. Rešnim Telesom, katero je namenil nesti na smrt bolnemu človeku. Veliko ljudstva je po trgu in ulicah klečalo. Ali zdaj stopi žandar pred kaplana in mu ustavi pot. Duhoven prosi, naj mu dovoli par minut, da bo-

lenika sprevidi. Vse zastonj. Mešnik mora s sv. zakramentom nazaj v cerkev, vse pustiti in z žandarjem v ječo iti. — Takošen je pruski „kulturkamp“! Naši liberalci pa vse to hvalijo, ljudem pa lažejo: „Vera ni v nevarnosti“.

Najostrejši meniški red (orden) so Trapisti. Zraven navadnih meniških dolžnosti se pečajo s poljedelstvom in sicer za pokoro. Kamor si drugi ljudje ne upajo, tje se podajo. Veliko host so izkrčili in močvirja v lepe travnike spremenili: na Francoskem, v Belgiji in na Ruskem. Pred leti so se tudi v turški Bosniji naselili. Blizo Banjeluke, kraj vode Vrbas, so kupili velike in hudo zapuščene kraje. Naselbino zovejo: „Mariastern“, Marijino zvezdo. Tudi nekaj Slovencev je pristopilo. Kdor želi vstopiti, če tudi le za navadna dela, ga radi sprejmo.

Oglarsko šolo snujejo kranjski duhovniki, v katerej bi se vsako leto nekoliko fantov naučilo orgljanja in cerkvenega petje. Potreba take šole se kaže povsod očividno, ker novi učitelji orglati ne umejo ali pa nečejo.

Birmovanih je letos v 4 dekanijah lavantinske škofije 9027 otrok.

V bogoslovsko semenišče v Mariboru sprejetih je dosle 5 gospodov.

Gospodarske stvari.

Kamneni olje (petrolej) dober pomoček, da se lesovina dalje trdna ohrani. Na prostem ali pod milim nebom stoječa lesovina in poljsko orodje se gnjilobe, razpokanja in trganja obvaruje, če se s kamnenim oljem dobro in večkrat namaže. Stvar mora pa popolnoma suha biti, da se olja do dobrega navzeti zamore. Tudi duri, oknice, klopi pod milim nebom je dobro prej s kamnenim oljem namazati in potem še le z oljnato barvo pobarvati. Omenili smo že na drugem mestu, da je ravno tudi kamneni olje dobro sredstvo proti gobam, ki se na lesu in po zidovju zarezajo.

Rudečo deteljo meseca avgusta sejati. Iz Vestfalskega se o setvi rudeče detelje, kakor sledi, poroča: Brž ko je žito, med katero se je spomladi detelja posejala, požeto bilo, se je pokazalo, da detelja ni pognala. Zato so zemljišče preorali, povlačili in v novo z deteljnimi semenom posejali. Seme je lepo pognalo in kmalu je mlada detelja vse zemljišče prevlekla. Tudi čez zimo, čeravno so miši deteljo precej pristrigle, je dobra ostala. Drugo spomlad pa, ko detelja prejšno spomlad vsejana ni hotela naprej, je meseca avgusta posejana lepo bobotno rastla in je bila kmalu za košnjo. Za reko Visurgo sejejo deteljo skoro sploh

še le meseca avgusta na strnišča in celó trde zime ji nič ne škodujejo.

Češpljeva drevesa. Če pomislimo, koliko vredno sadje da so češplje ali slive, se nam mora, če na drevesa pogledamo, prav milo storiti. Zdravo, krepko češpljevo drevo je prava bela vrana. Od kod pa to izvira? Od tod, da se češpljeva drevesa večidel le po izrastkih iz korenin, ne pa po semenu zarezajo. Če hočemo lepo, zdravo, močno drevo imeti, mu moramo za močne zdrave korenine skrbeti; to se pa le da doseči, če se drevesa iz pešek, ne pa iz korenin zarezajo. Pri vseh drugih drevesih se tako ravna, le pri češpljah ali slivah se jemljejo koreninski izrastki. Ti izrastki imajo pa vsikdar slabe korenine; iz korenin pogaujajo zopet izrastki, ki se dalje presajajo, drevesa pa vedno slabejša prihajajo. Toraj zdaj, ko je ravno čas, naj se češpljeve koščice nabirajo, pa na solncu ne sušé, ampak brž, ko pridejo iz sadu, na kakem primernem kraju na vrtu posadijo v zemljo. Če tudi vse ne bodo pognale, bode vendar prihodnjo spomlad dosti zdravih češpljevih dreves, s katerimi se dajo v kratkih letih ostarela drevesa nadomestiti.

(„Pr. Ldw.“)

Nabirajmo si sadno seme za drevesnice! Zdaj se jabelka in grške že začnejo tolči za tolčko ali pijačo. Iz sprešanih tropin, pa predno se dajo kisati, naj se peške lepo izrešeta, na hladnem, ne presuhem prostoru hranijo do konca oktobra in potem na način, kakor smo spomladi jedenkrat povedali, v pripravljeno gredico posejejo.

Razpis štipendij za učence na deželni kmetijski šoli v Grottenhof-u.

Na tej — se ve da — čisto nemški dež. šoli razpisanih je za prihodnje šolsko leto, ki se s 1. nov. 1874 začne, več štipendij po 120 gld. in drugih po 100 gld. Od učencev se tirja, da so vsaj 16 let stari, zdravi in poštenega obnašanja ter podučeni v stvareh, ki se v ljudskih šolah učé. Prošnjam se morajo priložiti: domovinsko spričevalo, spričevalo premoženja, krstni list, navstveno (Sitten), zdravstveno spričevalo in eno stavljenih kozá; spričevalo premoženja potrdi srenjski urad; slednjič šolsko spričevalo.

Prošnje morajo prosilci sami izročiti ravnatelju dež. kmetijske šole v Grottenhofu najmanj do 15. sept. t. l.

Od štaj. dež. odbora.

Gospodarske skušnje.

Nov način poljske miši pokončati. Skušen kmetovalec na Poznanskem, pripoveduje „Prakt. Landw.“, priporoča zoper poljske miši žvepleni sopuh, k čemur je pa treba posebne priprave. Dal si je napraviti iz železnega kositerja